

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านลาดใหญ่
Model for Developing Integrated Ethical Behavior of Students
Junior High School Level Ban Lat Yai School

สุรศักดิ์ พันธุ์สง่า

Surasak Punsanga

อดีตรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านลาดใหญ่

Former Deputy Director, Specialist, Ban Lat Yai School

E-mail: surasak609999@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ โดยใช้การวิจัยเชิงพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการนักเรียน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม 4) แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน 5) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียน 6) แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตาราง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาพฤติกรรมของตนเองมากขึ้น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เดิบทเป็นใหญ่ที่สังคมต้องการ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการร่วมมือกันระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบได้เป็นอย่างดี เต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น และสิ่งสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ คือ ความร่วมมือระหว่างบุคคลสามฝ่าย ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง บุคคลเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญที่จะพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้เกิดผลประสบความสำเร็จไม่ว่าจะพัฒนาไปในทิศทางใด จุดหมายก็คือนักเรียนต้องบรรลุเป้าหมายหลักเพื่อให้เป็นคนดีของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดำเนินชีวิตต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, พฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการ, นักเรียน

ABSTRACT

This research has the objective 1) study basic information and needs for the development of integrated ethical behavior of students. 2) Develop an integrated ethical behavior

development model for students. By using developmental research. The sample group consisted of 92 students in grades M.1-M.3. The tools used in the research include: 1) student needs questionnaire, 2) ethics expert interview form, 3) group discussion issues, 4) student integrated ethical behavior development model, 5) guardians opinion questionnaire, and 6) student opinion questionnaire. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The results of the study found that; Integrated ethical behavior development model for basic education students Ban Lat Yai School This allows students to develop their own behavior and use it in their daily life. Grow up to be an adult that society needs from the activities organized as a collaboration between teacher's students and parents and ethical behavior according to the framework of desirable characteristics. Students can perform the activities according to the pattern very well. Willingness to participate in activities and cooperate in performing activities and have higher ethical behavior and the important thing in developing students' ethical behavior to achieve success is Cooperation between three parties: Teachers, students, parents. All of these people are important in developing student behavior to achieve success, no matter what direction they develop. The aim is that students must achieve the main goal in order to be a good member of society and live happily in society. Go on with your life.

Keywords: Model for Developing, Integrated Ethical Behavior, Students.

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันสภาพโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามโลกอยู่ตลอดเวลา โดยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมตามมา การหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เกิดการเอารัดเอาเปรียบกันของคนในสังคม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของคนไทยเริ่มจางหายไปของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น จากสภาพปัญหาต่างๆ เกิดจากการขาดสมดุลในการพัฒนามีแต่การรับเอาความเจริญทางวัตถุโดยมิได้เน้นจริยธรรมควบคู่ไปด้วย การยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาตามกระแสโลกาภิวัตน์โดยขาดพิจารณาคุณค่า คุณธรรมจริยธรรม ที่เคยควบคุมพฤติกรรมของสังคมของคนไทย การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัย โดยความร่วมมือกันจากทุกฝ่ายเพราะเด็กเล็กๆ เหมือนผ้าขาวรอให้ผู้ใหญ่แต่งแต้มสีสันหรือดั่งคำกล่าวที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” (นัยนา วงศ์โสภา. 2556: 2)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนชาวไทยของชาติให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับกรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน คือ การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ของประเทศไทย และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แต่ในปัจจุบันการศึกษาทั่วไปมุ่งเน้นความเป็น

เลิศทางวิชาการมากกว่า จนบางครั้งลืมนึกไปว่าการศึกษาที่แท้จริงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงาม ทั้งความรู้และความประพฤติที่ดีควบคู่กันไป

จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ (Self-Study Report) และการประชุมปรึกษาหารือของคณะครูในโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนพบว่า นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมอยู่ในขั้นรุนแรงที่ต้องการแก้ไขที่ประชุมได้สรุปกำหนดเป็นสภาพปัญหา เพื่อปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ซึ่งมีสภาพปัญหา คือ 1) การขาดวินัย 2) ขาดความซื่อสัตย์สุจริต 3) ขาดความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อส่วนรวม 4) ไม่ประหยัดและอดออม 5) ไม่รู้จักรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม (โรงเรียนบ้านลาดใหญ่, 2560: 3) ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงต้องการที่จะแก้ไขปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามที่สังคมทั่วไปยอมรับโดยการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

จากสภาพปัญหา ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาจริยธรรมให้แก่นักเรียนเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาไปใช้ในทางที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ คือ เป็นทั้งคนดีและคนเก่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อค้นหาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ก่อนและหลังใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่และความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านลาดใหญ่

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 120 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งได้มา

จากการสอบถามครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายปกครอง ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 24 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 31 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 37 คน รวมทั้งสิ้น 92 คน โดยสุ่มตามขนาดของเครซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayle W. morgan, 1970, อ้างถึงใน อีรุฒิ เอกะกุล, 2543)

ขั้นตอนของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่างๆ คือ 1) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านลาดใหญ่สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรม 3) ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะ การวัดและการประเมินผลกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) เพื่อดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 2) ดำเนินการพัฒนารูปแบบแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มากำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามรูปแบบ ฉบับร่าง 3) นำรูปแบบฉบับที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำในเรื่องความเหมาะสมและรูปแบบของกิจกรรม แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) นำรูปแบบฉบับร่างที่แก้ไขแล้วมาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม 5) นำผลการตรวจสอบรูปแบบฉบับร่างมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมเพื่อนำไปทดลองจริง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปทดลองใช้รูปแบบและหาประสิทธิภาพของกิจกรรม ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยพื้นฐาน (Pre Experimental Design) ใช้แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและทดสอบหลัง (One Group Pretest-posttest Design) (Tuckman 1999 : 159-160, อ้างถึงใน อีรุฒิ เอกะกุล, 2543)

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

T₁ แทน การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

X แทน การทดลองใช้โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

T₂ แทน การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินและปรับปรุงรูปแบบหลังจากทดลองใช้รูปแบบ ดังนี้ 1) ประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน 2) ประเมินความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม 3) ปรับปรุงรูปแบบ โดยการนำผลการประเมินจากขั้นตอนที่ 3 และข้อเสนอแนะในตอนต้นที่ 4 มาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและเพิ่มกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน รวมเป็น 9 กิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรม ประโยชน์ของกิจกรรมเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List)
2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจริยธรรม เป็นการสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรม
3. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นข้อความแสดงการปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
4. แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน สำหรับครูที่ปรึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกประเมิน ตอนที่ 2 รายการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในลักษณะการเขียนพรรณนาความในหัวข้อที่กำหนดให้ จำนวน 4 ข้อ
6. ประเด็นกลุ่มสนทนา มี 2 ด้าน คือ 1) สภาพทั่วไปของผู้เข้าประชุม 2) ขอบข่ายเนื้อหาสาระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามนักเรียน ให้กับนักเรียนคนละฉบับและอธิบายข้อคำถาม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบคำถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 30 นาที รวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าร้อยละ (%) และวิเคราะห์ความต้องการในตอนี่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลาที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและแจ้งให้ผู้ที่จะไปสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์แล้วจัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป
3. ผู้วิจัยประชุมชี้แจงผู้ปกครองแล้วแจกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ต่อไป
4. ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาประเมิน
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในลักษณะการเขียนพรรณนาความในหัวข้อที่กำหนดให้
6. ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารโครงการกิจกรรมของโรงเรียนต่างๆ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนว่าแต่ละแห่งมีวิธีการจัดโครงการ กิจกรรม ที่พัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนอย่างไรบ้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่างๆ ให้ครอบคลุมก่อนนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ดังนี้

1) การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ พบว่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน

2) กิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน พบว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบ กระบวนการ วิธีการที่หลากหลาย

3) การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจากนักเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน พบว่าเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุ 15 ปี และไม่เคยร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 2) ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ พบว่า ด้านรูปแบบต้องการให้กิจกรรมโดยการฝึกอบรมมากที่สุด ด้านเนื้อหาต้องการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ใฝ่เรียนมากที่สุด ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมต้องการใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนมากที่สุด ด้านการวัดผลและประเมินผลต้องการให้ประเมินผลจากการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินมากที่สุด

4) การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหัวหน้ากลุ่มกิจกรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ 2 วิธี คือ 1) การสัมภาษณ์ 2) การประชุมกลุ่มสนทนา

5) ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และสำนักอบรมจริยธรรมต่างๆ โดยภาพรวม พบว่า รูปแบบกิจกรรมโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและได้ปฏิบัติโดยตรง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ ดังนี้ 1) สร้างรูปแบบ 2) ประเมินและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3) การปรับปรุงแก้ไข

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ (ฉบับร่าง) พบว่า การพัฒนารูปแบบมีจำนวน 8 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมที่ 2 วันสำคัญ กิจกรรมที่ 3 โครงการคุณธรรม กิจกรรมที่ 4 ชุมชนดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมที่ 5 ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมที่ 6 ค่ายคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมที่ 7 การสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ และกิจกรรมที่ 8 การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ผู้วิจัยได้ทดลองจัดกิจกรรมตามรูปแบบ (ฉบับร่าง) ในระหว่างวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2562 สรุปผลการสังเกตได้ดังนี้ 1) ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน พบว่านักเรียนมีความตระหนักมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พัฒนาขึ้นมาก 2) วันสำคัญ พบว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนมีการบริจาคทรัพย์เพื่อถวายทานตามกำลังศรัทธารู้จักเคารพ

สิทธิของผู้อื่น 3) โครงการคุณธรรม พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามขั้นตอนการจัดทำโครงการทุกขั้นตอน มีวินัยในตนเอง สืบค้นข้อมูลได้ จัดบันทึกและนำเสนอรายงานได้อย่างถูกต้อง 4) ชุมชนดนตรีพื้นบ้าน พบว่า นักเรียนภาคภูมิใจที่สามารถเล่นดนตรีและแสดงกิจกรรมทางนาฏศิลป์ได้ มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของไทย และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย 5) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พบว่านักเรียนชอบรูปแบบของกิจกรรมทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ โดยใช้การอ่านเป็นพื้นฐานในการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่หลากหลาย 6) การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางพัฒนาขึ้นมาก มีความตั้งใจในการปฏิบัติธรรม 7) การสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ พบว่า การสวดมนต์ไหว้พระทุกวันศุกร์ ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสงบ และร่วมกิจกรรมด้วยดี มีระเบียบวินัย 8) การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูดีมากและให้ความสนใจที่จะช่วยกำกับติดตามนักเรียน แต่เนื่องจากไม่มีเวลา ต้องทำงานเพื่อหาเงินและบางครั้งครอบครัวนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้ตามเด็กไม่ทันไม่เข้าใจเด็กวัยรุ่น เมื่อเด็กไม่เชื่อฟังก็จะบ่น อาจเป็นเหตุให้นักเรียนหันไปสนใจเพื่อนและสถานภาพนอกบ้านมากกว่า

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ผลการประเมินโดยครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่า สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และผลการประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม

ข้อ	ด้าน/พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ผลการทดลอง				
		เปรียบเทียบ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	T
1	ด้านความมีระเบียบวินัย	ก่อน	2.46	0.39	พอใช้	5.087*
		หลัง	4.06	0.72	ดี	
2	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	ก่อน	2.56	0.64	ปานกลาง	7.626*
		หลัง	4.29	0.70	ดี	
3	ด้านความประหยัด	ก่อน	2.76	0.57	ปานกลาง	9.800*
		หลัง	4.33	0.60	ดี	
4	ด้านความเมตตากรุณา	ก่อน	2.53	0.69	ปานกลาง	8.808*
		หลัง	4.09	0.61	ดี	
5	ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ก่อน	2.19	0.50	พอใช้	11.005*
		หลัง	3.97	0.79	ดี	
6	ด้านความกตัญญูกตเวที	ก่อน	2.53	0.58	พอใช้	7.833*
		หลัง	3.93	0.70	ดี	
7	ด้านความอดทนอดกลั้น	ก่อน	2.56	0.51	ปานกลาง	5.240*
		หลัง	4.13	0.80	ดี	
8	ด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	ก่อน	2.86	0.81	ปานกลาง	4.692*

ข้อ	ด้าน/พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ผลการทดลอง				
		เปรียบเทียบ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	T
		หลัง	4.33	0.75	ดี	
9	ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ก่อน	2.82	0.64	ปานกลาง	6.714*
		หลัง	4.49	0.63	ดี	
	รวมเฉลี่ยทุกด้าน	ก่อน	2.58	0.59	ปานกลาง	7.422*
		หลัง	4.18	0.70	ดี	

$\alpha = .05$ $df = 20$ $t = 1.725$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ในภาพรวม ก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$, $S.D=0.59$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.18$, $S.D=0.70$) และเมื่อทดสอบด้วยค่า t-test พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.49$, $S.D=0.63$) รองลงมาคือ ด้านความประหยัด อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, $S.D=0.60$) และด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, $S.D=0.75$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.97$, $S.D=0.79$)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียน สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า สถานภาพและข้อมูลทั่วไปส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี เมื่อพิจารณาด้านความเกี่ยวข้องกับนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบิดามารดา ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวม

รายการประเมิน	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความมีระเบียบวินัย	3.41	0.76	ปานกลาง
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.25	0.71	ดี
ด้านความประหยัด	4.28	0.59	ดี
ด้านความเมตตากรุณา	4.01	0.64	ดี
ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.58	0.64	ดี
ด้านความกตัญญูกตเวที	3.57	0.61	ดี
ด้านความอดทนอดกลั้น	3.88	0.45	ดี
ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย	3.84	0.54	ดี
ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.03	0.48	ดี
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	3.87	0.60	ดี

จากตารางที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกด้าน ($\bar{X} = 3.87$, $S.D=0.60$) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความประหยัด อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.28$, $S.D=0.59$) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.25$, $S.D=0.71$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, $S.D=0.76$)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน

ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ โดยการให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นแบบพรรณนาความรายละเอียดดังนี้

- 1) รูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบรูปแบบของกิจกรรมและมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม พบว่า ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมหรือปรับกิจกรรมให้เหมาะสมเนื่องจากมีกิจกรรมมากและไม่สามารถจัดได้ครบตามที่กำหนด
- 3) ประโยชน์ของกิจกรรม พบว่า ได้ความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 4) ผลการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการประเมินมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ (ฉบับร่าง) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการเพิ่มกิจกรรมใหม่ จำนวน 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมประจำวัน โดยใช้กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมสภานักเรียนและกิจกรรมเสียงตามสาย 2) กิจกรรมเชิดชูนักเรียนดี

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการจัดกิจกรรมหลายๆ รูปแบบ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย มีประสิทธิภาพ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้การวัดผลและประเมินให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ และความคิดเห็น เน้นการประเมินโดยบุคคลหลายฝ่ายและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลสอดคล้องกับอันธิกา วงศ์จำปา (2559: 36-38) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบด้าน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่มีความถนัดและสนใจ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ โดยความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยกิจกรรม 10 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมครูพระสอนกิจกรรมในโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรมชุมชนดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ประจำสัปดาห์ กิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมเชิดชูนักเรียนดี และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีวินัย 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความประหยัด 4) ความเมตตา กรุณา 5) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 6) ความกตัญญู กตเวที 7) ความอดกลั้นอดทน 8) ความภูมิใจในความเป็นไทย 9) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสุพิศ จันทบุตร (2560: 52) ที่พบว่า กิจกรรมแทรกแซงที่ประกอบด้วยการอบรมให้ความรู้ การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมค่ายจริยธรรม กิจกรรมเพื่อเตือนเพื่อน กิจกรรมเยี่ยมครอบครัวและพบปะผู้ปกครอง เป็นวิธีการที่ทำให้เยาวชนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความประหยัดและอดออม ความรับผิดชอบ ความมีจิตสำนึกในความเป็นไทย การเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมไทย การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและความซื่อสัตย์ดีขึ้น

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนกับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ จำนวน 92 คน นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบได้เป็นอย่างดี มีความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับปรีชา ริโยธา (2561: 118 - 120) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้โครงการพัฒนาจิตในโรงเรียนบ้านแฝดโนนสำราญ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่าพฤติกรรมแตกต่างกัน โดยใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรม และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามกรอบการวิจัยในด้านความประหยัด ความเมตตา กรุณา ความกตัญญู กตเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมีวินัยความซื่อสัตย์สูงขึ้น ส่วนพฤติกรรมด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียนนักเรียนส่วนหนึ่ง มีพฤติกรรมไม่ถาวรยั่งยืนสอดคล้องกับผลการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปกครองนักเรียนพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2560: 16, อ้างถึงในภูษิต ลำสมภพ 2561: 75) ที่สรุปว่า หลักการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาด้านพฤติกรรม มีแนวคิดพื้นฐานโดยใช้หลักการปรับพฤติกรรมทางจริยธรรมและหลักการให้คำปรึกษารายบุคคล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมในรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ได้ข้อคิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมและยังนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และรูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน มีความเหมาะสมดี เพราะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ไม่เบื่อและทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยความเต็มใจ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน สามารถยืดหยุ่นได้ตาม

เหตุการณ์ที่เป็นจริง ด้านประโยชน์ของกิจกรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า จากการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้รับประโยชน์มากได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ มากมาย ทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นที่ต้องการของสังคม ดังที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2562: 29-30) กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้รู้จักดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องดีงาม สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งเรียกว่า สัมมาทิฐิ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมต่อไปอีกและควรมีรางวัลหรือเกียรติบัตรสำหรับนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างได้หรือสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนหรือชุมชน ซึ่งจะเป็นการจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และนำไปสู่แนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป ดังที่สมพงษ์ จิตระดับ (2530: 177, อ้างถึงใน ภูษิต ลำสมภพ, 2561: 75)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาพฤติกรรมของตนเองมากขึ้นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เดิบทเป็นผู้อยู่ใหญ่ ที่สังคมต้องการ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการร่วมมือกันระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบได้เป็นอย่างดี เต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น และสิ่งสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ คือ ความร่วมมือระหว่างบุคคลสามฝ่าย ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง บุคคลเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญที่จะพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้เกิดผลประสบความสำเร็จไม่ว่าจะพัฒนาไปในทิศทางใด จุดหมายก็คือนักเรียนต้องบรรลุเป้าหมายหลักเพื่อให้เป็นคนดีของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมทั้งภายในและนอกสถานที่และด้วยกิจกรรมที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมตามสภาพในแต่ละพื้นที่และคอยควบคุม ติดตามจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
 - 1) ควรมีการศึกษาและพัฒนาแบบเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขยายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจัดในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น
 - 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน โดยการทดลองใช้กิจกรรมอื่นๆ ในเชิงลึกของแต่ละกิจกรรม เพื่อที่ช่วยให้การพัฒนามีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศึกษา=Research methodology in behavioral sciences and social sciences. อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์.

- นัยนา วงศ์โสภา. (2556). การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสันติธรรมวิทยาคมอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. **การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรีชา ร้อยธนา. (2560). การพัฒนางานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้โครงการพัฒนาจิตในโรงเรียนบ้านแฝกโนนสำราญ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2562). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนคุรุสภาลาดพร้าว.
- ภูษิต ลำสมภพ. (2561). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- โรงเรียนบ้านลาดใหญ่. (2560). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2560**. ชัยภูมิ: แผนงานวิชาการโรงเรียนบ้านลาดใหญ่.
- สุพิศ จันทรบุดร. (2560). การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อันธิกา วงศ์จำปา. (2549). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.